

STAPSTENEN NAAR EEN LOKAAL STREEKTAALBELEID IN DE STAD SINT-TRUIDEN

Overwegende dat

- de lokale Limburgse dialecten deel uitmaken van een **talig erfgoed** dat spontaan en zonder regulering werd overgeleverd vanuit het verre verleden en daarom voorwerp uitmaakt van linguïstische studie
- deze dialecten een uiting zijn van **culturele rijkdom** en zich lenen voor talrijke kunstuitingen, zowel schriftelijk als mondeling
- de streektaal in al zijn variatie en vormenrijkdom van wezenlijk belang is voor de **beleving van lokale cultuur en identiteit**
- het plaatselijke dialect nauwelijks nog doorgegeven wordt aan de jongste generatie, waardoor de **instandhouding en ontwikkeling sterk onder druk** komt te staan
- het provinciebestuur alle bevoegdheden en middelen inzake cultuur verloren heeft
- het zichtbaar maken van het dialect in de dorpsomgeving, het straatbeeld en in de publieke gebouwen een **culturele en toeristische meerwaarde** betekent

is het stadsbestuur van Sint-Truiden, hierin gesteund door de verenigingen die het dialect ondersteunen ondermeer 't Neigemènneke, de Bòddelkèèr, ... de overtuiging toegedaan dat alle mogelijke voorzieningen moeten in het leven geroepen worden om de streektaal te **beschermen**, te **promoten** en **uit te dragen**. Het uitrollen van streektaalbeleid vraagt visie en overleg.

Omwille van de voortschrijdende verdwijning van het Sint-Truidense dialect dringt zich ook een vastberaden optreden op.

Daarom nemen het stadsbestuur en de verenigingen die het dialect ondersteunen, 't Neigemènneke, de Bòddelkèèr, ..., zich voor om op geregelde tijdstippen samen te zitten, om toekomstplannen uit te schrijven en die op het terrein vorm te geven.

In het verleden werden er al verschillende **initiatieven** genomen. Zij kunnen richting geven om toekomstige doelstellingen te formuleren en te operationaliseren:

- Ondersteunen en promoten van cultuuruitingen in het dialect, in publicaties en podiumkunsten (muziek, toneel, cabaret, poëzie, verhalen, ...). Wat op beeld kan vastgelegd worden, blijft behouden voor de toekomst.
- We hebben in Sint-Truiden al een traditie van dialectrollen te voorzien in toneeluitvoeringen bij diverse verenigingen en het Carnaval.
- Het zichtbaar aanbrengen van toponiemen in een linguïstisch landschap, b.v. tweetalige straatnaamborden met een verwijzing naar de geschiedenis en de oorspronkelijke straatnaam verder zetten steunend op de opgedane ervaring in het verleden.

- Het plaatsen van borden met dialect aan de belangrijkste invalswegen, of voor de afritten naar Sint-Truiden op snelwegen met verwijzing naar het typische van de stad met een beetje dialect.
- “Altijd wat Sint-Truidens gebruiken ook bij officiële gelegenheden.” In Nederlands-Limburg wordt erop aangedrongen hiervoor creatief op zoek te gaan naar gelegenheden (inhuldiging, receptie, afsluitend woordje van de gemeenteraad, verwelkoming nieuwe inwoners, misvieringen)
- Aan mensen die het Sint-Truidens niet of onvoldoende beheersen moeten voorzieningen verschaft worden om de taal te leren. Bij het onthaalmoment voor nieuwkomers in Sint-Truiden mag de Sint-Truidense taal niet ontbreken.
- Kinderen in contact brengen met de klanken van de plaatselijke dialecten. Hiervoor doen we beroep op onze Sint-Truidense scholen, zowel lager als secundair.
- Een bijzondere rol is weggelegd voor de grootouders. Aan hen doen we de oproep om hun kleinkinderen de originaliteit en de spitsvondigheid van onze Sint-Truidense taal niet te ontzeggen, m.a.w. zoveel mogelijk kansen te geven.
- Het Sint-Truidens moet vlot beschikbaar gesteld worden voor de geïnteresseerden. De gemeentelijke bibliotheek kan hier mede hun schouders onderzetten, o.a. voorzien in een aanbod dialectboeken en de Sint-Truidense taal kansen geven in vertelmomenten.
- Ons dialect moet eveneens gemakkelijker toegankelijk gemaakt worden voor studie en wetenschappelijk onderzoek. Hiervoor werken we samen met Erfgoed Haspengouw en Veldeke Bels Limburg (vereniging voor promotie van Limburgse streektaalen).
- Regionale producten zijn handige ambassadeurs voor onze stad en voor haar taal. Op de Dienst voor Toerisme moeten deze aan bezoekers aangeboden worden. In overleg met de producenten, de horeca, de winkeliers en de leveranciers van boeken en brochures zijn er producten en souvenirs te krijgen waar onze taal aanwezig zal zijn.

Een aantal initiatieven kunnen met een kleine inspanning gerealiseerd worden:

- Bij het onthaalmoment voor nieuwkomers in Sint-Truiden mag de Sint-Truidense taal niet ontbreken. We kunnen elke nieuwe inwoner iets in het dialect aanbieden. We denken dan aan de Sintrùinse Diksjoùnèèr, een kinderverhaal, een sprookje, een boekje Sintrùins vur beginners, ...
- Om onze taal in de leefomgeving aanwezig te stellen denken we aan ingegraveerde gedichten, uithangborden, artistieke raamaffiches,...
- De gesproken en geschreven pers blijven belangrijk om onze boodschap uit te dragen. Het gemeentebestuur zal hierbij als mediator optreden.
- Verhoogde digitale aanwezigheid van het Sint-Truidens wordt ingebouwd in het beleid zoals bv. op de gemeentelijke infosite, de horecaborden, het stadsmagazine
- De introductie van het Sint-Truidens op sociale media, om vooral de jongere generatie te bereiken wordt bewerkt.

Samen kunnen we het Sint-Truidens zichtbaarder, voelbaarder en vanzelfsprekender maken. Het is een dringende opdracht, maar het geeft mooie kansen om Sint-Truiden te profileren. En bovenal ondersteunen we ook ons merk **“Trùineers zén e ràs apoat”**

(ontwerptekst van Veldeke Bels Limburg, bewerkt door André Pictoel voor 't Neigemènneke, de Bòddelkèèr, ... en het stadsbestuur)